

Sprawozdanie z działalności Muzeum Ziemi Szubińskiej

im. Zenona Erdmanna

od 1.01.2023 r. do 31.12.2023 r.

I. Wystawy i ekspozycje

1. W salach wystawienniczych w 2023 r. czynne były w Muzeum ekspozycje stałe:

- 1) *Sędziwój z Szubina i jego zamek;*
- 2) *Powstanie Wielkopolskie na ziemi szubińskiej i pomnik nad powstańczą mogiłą;*
- 3) *Związek Harcerstwa Polskiego na ziemi szubińskiej;*
- 4) *II wojna światowa i obozy jenieckie w Szubinie;* Wystawa towarzysząca makiecie obozu jenieckiego w Szubinie, która od września 2023 r. prezentowana jest w murach muzeum.
- 5) *Kultura materialna Pałuk.* (w sali umieszczono nowe nabytki sztuki ludowej)
- 6) *Ziemia Szubińska na kartach pocztowych z czasów zaboru pruskiego XIX-XX w.*

2. Wystawy plenerowe prezentowane były na szubińskim rynku. W związku z dewastacjami wystaw plenerowych na rynku w Szubinie muzeum w 2020 r. podjęło decyzję o drukowaniu wystaw na płycie wzmocnionej DIBOND. Wykorzystanie płyt wzmocnionych zniwelowało częściowo dewastacje.

- 1) *Wesołych Świąt i Szczęśliwego Nowego Roku;*
- 2) *Zamkowe historie;*
- 3) *A więc Wojna!;*
- 4) *Szlakiem bitew i murali frontu północnego powstania wielkopolskiego 1918-1919.*

3. W wyżej wymienionym czasie Muzeum prezentowało w swojej siedzibie wystawy czasowe.

- 1) Wystawa planszowa połączona z wystawą wydawnictw książkowych pt. *Szlakiem bitew i murali frontu północnego powstania wielkopolskiego 1918-1919.* Wystawa opracowana we współpracy z Szubińskim Towarzystwem Kulturalnym, wydruk ze środków pozyskanych z projektów ogłaszanych przez Powiat Nakielski. Wystawie plansz towarzyszyła ekspozycja na bazie zbiorów

- własnych i depozytów. Termin prezentacji: grudzień-luty.
- 2) Wystawa na bazie darowizn pt. *Rok z życia muzeum – nabytki i wydarzenia 2022 roku*. Ekspozycja oparta została o muzealia, które w 2022 roku trafiły do zbiorów naszej placówki. Były to m.in. pianino z końca XIX w., mundur strażnika miejskiego, sztandar Ochotniczej Straży Pożarnej. Wernisaż połączony był z mini koncertem. Termin prezentacji: styczeń-luty.
 - 3) Wystawa twórczości kobiet pt. *PROJEKT KOBIEȚA 2023. KOBIEȚY TWORZĄ!* W murach muzeum prezentowało twórczość 14 osób. Termin prezentacji: marzec-kwiecień.
 - 4) Wystawa pt. *Wielkanocna tradycja świąteczna* na bazie zbiorów własnych i depozytów. Termin prezentacji: marzec-kwiecień.
 - 5) Wystawa pt. *1 Marca Dzień Pamięci Żołnierzy Wyklętych*. Wystawa na bazie zbiorów własnych i zasobów IPN. Termin prezentacji: marzec.
 - 6) Wystawa na bazie zbiorów własnych, depozytów i materiałów z zasobu IPN pt. *Zbrodnia katyńska*. Termin prezentacji: kwiecień.
 - 7) Wystawa na bazie zbiorów własnych i depozytów pt. *Perły PRL-u!*. Termin prezentacji: maj.
 - 8) Wystawa poplenerowa pt. *Zamek Sędziwoja*. Wystawa powstała we współpracy ze Szkołą Podstawowa nr 1 w Szubinie. Termin prezentacji: maj-czerwiec.
 - 9) Wystawa związana z jubileuszem 35-lat pracy twórczej Macieja Jelińskiego. Wernisaż połączony z koncertem. Termin prezentacji: czerwiec-lipiec.
 - 10) Wystawa związana z harcerstwem na Ziemi Szubińskiej. Muzeum współorganizowało X zjazd harcerski, w którym uczestniczyli druhowie-seniorzy z ZHP z całej Polski. Wystawa czynna: sierpień-październik.
 - 11) Wystawa elementarna, biograficzna pt. *Józef Piłsudski*. Wystawa z zasobów IPN i zbiorów muzeum połączona z wystawą publikacji książkowych zwianych z Szubinem. Termin prezentacji: listopad.
 - 12) Wystawa pt. *Zabawki z tamtych lat*. Ekspozycja powstała na bazie zbiorów własnych i depozytów od osób prywatnych i instytucji muzealnych. Współpraca Nadleśnictwo Szubin. Termin prezentacji: listopad – styczeń.
 - 13) Wystawa pt. *Powstanie wielkopolskie na Pałukach i Krajnie. Dzień po dniu*, którą została przekazana przez Szubińskie Towarzystwo Kulturalne. Termin prezentacji: grudzień-luty.

II. Uroczystości i spotkania okolicznościowe, działalność naukowa, edukacyjna i społeczna Muzeum

1. Działalność ta realizowana była w normalnym zakresie od stycznia do połowy marca oraz w ograniczonym zakresie od marca do grudnia. Muzeum ma w swojej ofercie około 50 tematów lekcji muzealnych dla trzech grup wiekowych oraz dorosłych. Tematyka została zaktualizowana. Dodatkowe tematy lekcji realizowane są we współpracy z nauczycielami i opiekunami grup. W swojej ofercie placówka nasza ma także filmy edukacyjne własnego autorstwa oraz przekazane między innymi przez Instytut Pamięci Narodowej, z którym współpracujemy. Filmy te służą jako uzupełnienie spotkań edukacyjnych, które odbywają się w Muzeum. Muzeum realizuje także wycieczki w teren szlakiem historii miasta i gminy Szubin. Pracownicy muzeum realizowali lekcje muzealne. W 2023 r. realizowano m.in. lekcje muzealną uzupełnioną wyjściem na teren miasta. Wychodząc naprzeciw zapotrzebowaniu, placówka czynna jest po wcześniejszym uzgodnieniu o dowolnej porze. Największym powodzeniem cieszą się zajęcia dla najmłodszych związane z wykonywaniem ozdób świątecznych, które prowadzi Iwona Kruk.

Oferta naszej placówki dostępna jest na miejscu w Muzeum lub za pośrednictwem strony internetowej. Informacje o ofercie i działalności Muzeum przekazywane są między innymi za pośrednictwem muzealnej strony, portali społecznościowych oraz strony urzędu. O aktualnych wystawach informują także plakaty w gablocie na zewnątrz budynku i na terenie miasta oraz system powiadamiania SMS. W 2021 r. uruchomiono stronę na Instagramie, by promować szubińskie dziedzictwo kulturowe i Gminę Szubin. Na koniec 2023 r. strona muzeum na Facebooku ma 1800 polubień, strona związana z powstaniem na Facebooku ma 1800 polubień, na Instagramie ma 600 obserwatorów, wiadomości SMS 300 odbiorców.

2. Muzeum współpracuje z instytucjami i organizacjami, które w placówce realizują swoje działania. Placówka jest organizatorem, współorganizatorem lub partnerem w realizacji wielu projektów na rzecz regionu. Wkładem muzeum obok pracy zatrudnionych osób jest także bezpłatnie udostępnianie sali oraz zasobów na potrzeby społeczności lokalnej. W te działania zaangażowani są zazwyczaj wszyscy pracownicy. Polegają między innymi na: przygotowaniu sali

i dostosowaniu wyposażenia do danego wydarzenia, przygotowaniu krzeseł z blatami na konkursy, wykonaniu dokumentacji fotograficznej i bezpłatnym udostępnieniu jej, wysyłce materiałów informacyjnych do mediów przed i po wydarzeniu, umieszczeniu informacji na stronach internetowych i portalach społecznościowych, udostępnieniu sprzętu nagłaśniającego oraz komputerowego, udostępnieniu zaplecza, udostępnieniu wyposażenia np. termosów, plansz ekspozycyjnych, antyram, sztalug, sprzątnięciu sali oraz zaplecza sanitarnego po zakończeniu uroczystości czy spotkania.

3. Informacje o działalności i ofercie muzeum ukazywały się na antenach radiowych – lokalnych i ogólnopolskich. M.in. Radia Żnin, Nakło, Wasze Radio, Radio PIK, Polskie Radio Jedyńka. Materiały informacyjne ukazywały się także w TVP Bydgoszcz.

4. Wybrane wydarzenia:

- 1) W 2023 r. kontynuowano działania związane z dodatkowym udostępnieniem placówki dla zwiedzających w każdą, pierwszą niedzielę miesiąca pt. Niedziela w Muzeum!
- 2) W 2023 r. działał Krąg Seniorów ZHP. Zebrania kręgu odbywały się średnio co miesiąc w sali, w której prezentowana jest wystawa stała dotycząca harcerstwa.
- 3) W 2023 r. odbywały się zebrania Zarządu i Koła Towarzystwa Pamięci Powstania Wielkopolskiego 1918-1919 Koło Szubin. W minionym roku w na zaproszenie muzeum i Koła TPPW w Szubinie w naszym mieście gościło Towarzystwo Pamięci Powstania Wielkopolskiego Koło w Łabiszynie. W tym też roku odbyła się rewizyta w Łabiszynie, gdzie udali się członkowie TPPW i przedstawiciele Muzeum.
- 4) W 2023 r. muzeum udostępniło placówkę na przeprowadzenie i organizację konkursów, przedstawień, spotkań i innych działań edukacyjnych i społecznych m.in. Zespołowi Szkół Specjalnych w Szubinie (konkurs poezji religijnej; konkurs profilaktyczny, nagranie przesłuchania), Szkole Podstawowej nr 1 w Szubinie (konkurs o Jagiellę; uroczystości związane z Dniem Niepodległości), Przedszkole Samorządowe nr 3 (gminny konkurs recytatorski, zakończenie roku), Stowarzyszeniu Szubinianka (zebranie), OSP (zebranie).
- 5) W 2003 r. muzeum prezentowało stoisko promocyjne z gadżetami na

festynach i innych wydarzeniach w mieście i na terenie gminy Szubin m.in. festyn na zamku w Szubinie, festyn w ramach Dni Kultury Chrześcijańskiej, dożynki gminne, jarmark świąteczny.

- 6) W styczniu muzeum koordynowało działania związane z uroczystościami 104. rocznicy powstania wielkopolskiego w Szubinie. Odbyla się uroczystość rocznicowa z udziałem dzieci i młodzieży Szkoły Podstawowej nr 2 w Szubinie.
- 7) 21 stycznia muzeum zorganizowało Marsz Pamięci Powstańców Styczniowych, który upamiętniał 160 rocznicę wybuchu Powstania Styczniowego z 1863 r. i zaangażowanie mieszkańców naszego miasta i regionu w zryw niepodległościowy. Zaplanowano 6 km marsz na trasie Szubin-Wolwark-Szubin.
- 8) 24 stycznia odbył się Gminny Konkurs Recytatorski Wiersza Patriotycznego z okazji 104. rocznicy powstania wielkopolskiego. Działanie zrealizowano we współpracy ze Szkołą Podstawową im. Powstańców Wielkopolskich w Rynarzewie.
- 9) W ferie zimowe w muzeum odbyły się zajęcia plastyczno-edukacyjne dla dzieci. Zajęcia dla dzieci odbyły się też w wakacje letnie.
- 10) W 2023 r. muzeum było partnerem w projekcie Stowarzyszenia Seniorów Gminy Szubin p. Walenty na okrągło – pilotaż”. M.in. odbyło się spotkanie pt. Dlaczego Powstanie Wielkopolskie jest dla nas ważne. Spotkania odbywały się w Szubinie, Zamościu i Rynarzewie.
- 11) W ramach Dnia Pamięci Żołnierzy Wyklętych muzeum wykonało fotoreportaż z Biegu Tropem Wilczym na Wesółce.
- 12) 28 marca ramach konkursu stowarzyszenia Gminna Rada Kobiet w Szubinie pracownik muzeum brał udział w pracach komisji konkursowej oceniającej potrawy.
- 13) Z okazji Święta Ziemi 2023 w kwietniu w muzeum we współpracy ze Szkołą Podstawową nr 1 zrealizowano zajęcia edukacyjne związane z ochroną środowiska. M.in. lekcje o recyklingu przeprowadziły pracownice Remondis Bydgoszcz.
- 14) W ramach Tygodnia Kultury Pałuckiej, który organizowała Szkoła Podstawowa w Kołaczku pracownik muzeum przeprowadził w szkole zajęcia edukacyjne w powyższym temacie.

- 15) W marcu Dyrektor muzeum wzięła udział w sesji naukowej zorganizowanej i związanej z jubileuszem Szkoły Podstawowej nr 2 w Szubinie pt. Szubińska dwójka szkoła wielu pokoleń.
- 16) W marcu w muzeum odbyła się sesja naukowa związana z jubileuszem Szkoły Podstawowej nr 1 w Szubinie pt. Jedynka łączy pokolenia.
- 17) W ramach Nocy Muzeów 2023 w muzeum realizowano nagrania związane z funkcjonowaniem w Szubinie lokali gastronomicznych. Nagrania do Nocy Muzeów przyciągnęły licznych pracowników. W programie pt. PERŁY PRL-u był materiał filmowy - prezentowany w dwóch blokach, pokaz inspirowany latami 60-70, degustacje dań rodem z PRL-u, loteria, pokaz samochodów zabytkowych. Stroje pochodziły z różnych miejsc oraz zostały wypożyczone od osób prywatnych, a w roli modeli wystąpili liczni ochotnicy.
- 18) W kwietniu odbyły się spacer historyczne po Szubinie dla uczniów.
- 19) W maju odbył się plener malarski związany z jubileuszem i we współpracy ze Szkołą Podstawową nr 1 w Szubinie.
- 20) W maju odbyła się pogadanka i spacer szlakiem historii dla członków Klubu Aktywni Razem.
- 21) W maju muzeum było partnerem miejskiej gry edukacyjnej pt. Szubin – moja mała ojczyzna, która organizowała Szkoła Podstawowa nr 2 w Szubinie.
- 22) W lipcu muzeum wraz z LOT Pałuki zaprosiło na kolejny spacer z historią.
- 23) W czerwcu odbyły się warsztaty artystyczne związane z wystawą jubileuszową Macieja Jelińskiego.
- 24) 15 sierpnia muzeum koordynowało gminne obchody 103. rocznicy Bitwy Warszawskiej.
- 25) 29 sierpnia muzeum współorganizowało X zjazd harcerski w którym uczestniczyli druhowie-seniorzy z ZHP z całej Polski.
- 26) W sierpniu gościliśmy rodzinę zmarłego z ran 1 września 1939 r. Józefa Suplickiego.
- 27) We wrześniu muzeum włączyło się w organizację XXV Dni Kultury Chrześcijańskiej. M.in. 10 września Muzeum i Parafialny Oddział Akcji Ka-

tolickiej w Szubinie oraz Parafią pw. św. Marcina zaprosili mieszkańców na spacer historyczny pt. *Oni tworzyli naszą historię*. Spacer odbył się na cmentarzu parafialnym w Szubinie. 11 września w muzeum odbyło się spotkanie w ramach Dni Kultury Chrześcijańskiej. Wykład pn. *Męczeństwo duchowieństwa polskiego w obozie koncentracyjnym w Dachau* wygłosił i na pytania odpowiadał ks. dr Paweł Hoppe.

- 28) 29 września odbył się w muzeum Ogólnopolski Dzień Głośnego Czytania to okazja do popularyzacji czytelnictwa. Organizatorem był Zespół Szkół im. prof. E. Chroboczka wraz z partnerami.
- 29) 5 października dyrektor muzeum wygłosiła wykład dla słuchaczy Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Żninie związany z osobą Sędziwoja z Szubina.
- 30) 25 października odbyła się projekcja filmowa dla młodzieży z szubińskich szkół pt. *Miasto młodych buntowników*. Film udostępniło Muzeum Regionalne we Wrześni, a w projekcji wziął udział reżyser projektu.
- 31) 27 października w murach szubińskiego muzeum odbyły się gminne eliminacje do Ogólnopolskiego Turnieju Wiedzy Pożarniczej.
- 32) 4 listopada odbyło się spotkanie sympatyków stowarzyszenia pomocy dzieciom pt. *Kraina Uśmiechu uśmiecha się raz jeszcze*.
- 33) 10 listopada odbyła się w muzeum wieczornica patriotyczna, która wraz z obchodami następnego dnia związana była z Narodowym Świętem Niepodległości. Koordynatorem działań związanych ze świętem było muzeum, a na scenie wystąpiła młodzież ze Szkoły Podstawowej w Rynarzewie. Następnego dnia odbyła się uroczystość pod pomnikiem na placu Wolności w Szubinie.
- 34) 27 listopada odbył się wernisaż wystawy w dwóch odsłonach o godz. 12.00 i 17.00. Dla najmłodszych – dzieci z grup przedszkolnych wystąpił teatrzyk kukiełkowy z przedstawieniem o Szewczyku Dratewce. W ramach wernisażu dla dorosłych na scenie wystąpił Zespół Teatralny *AGRAFKA* z Chomętowa z przedstawieniem pt. *Kopciuszek*.
- 35) 29 listopada dyrektor muzeum wzięła udział z prelekcją w konferencji naukowej pt. *Powstanie Wielkopolskie na Kujawach*, która odbyła się w IPN w Bydgoszczy.
- 36) 3 grudnia odbyło się podsumowanie konkursu pt. *Powstanie*

Wielkopolskie na Pałukach i Krajnie. Dzień po dniu. Organizatorem obok muzeum było Szubińskie Towarzystwo Kulturalne.

- 37) 12 grudnia dyrektor muzeum wzięła udział w I Forum Kulinarnym Krajny i Pałuk w Nakle, gdzie zaprezentowała prelekcję związaną z tradycją kulinarną Pałuk.
- 38) 14 grudnia w muzeum odbył się koncert zespołu *Ingenium* pod kierunkiem Jolanty Muzalewskiej ze Szkoły Podstawowej nr 1 i uczniami Szkoły Podstawowej nr 2 pod kierunkiem Dobromiły Swosińskiej.

III. Budżet placówki, realizowane i współrealizowane projekty:

- 1) Budżet od organizatora wyniósł 328 362,82 dotacji podmiotowej oraz 5 000,00 zł dotacji celowej na zakup muzealiów.
- 2) Muzeum zarobiło w sklepiku Muzealnym ze sprzedaży publikacji i gadżetów promocyjnych i biletów wstępu 11 383,00
- 3) Projekt pt. *Powstanie wielkopolskie na Pałukach i Krajnie. Dzień po dniu* firmowany był przez Szubińskie Towarzystwo Kulturalne. Inicjatorem zadania było muzeum.

IV. Publikacje

1. Kolejnym przejawem promocji tematyki regionu szubińskiego były kolejne artykuły w "Wiadomościach Kościańskich", autorstwa Kamili Czechowskiej oraz Piotra Adamczewskiego.
2. W 2023 zakończyły się prace nad monografią miasta pt. *Dzieje Szubina i okolic*. Promocja zaplanowana została na luty 2024 r.

V. Zwiedzający i korzystający ze zbiorów

1. W minionym roku muzeum odwiedziło około 6119 osób. Byli to między innymi: zwiedzający, uczestnicy spotkań i prelekcji, lekcji muzealnych, konkursów, korzystający z materiałów zgromadzonych w archiwum muzeum. Ważnym elementem, który pozwolił muzeum realizować swoją misję były wystawy w przestrzeni publicznej, które prezentowane były na szubińskim rynku. Stoisko z materiałami promocyjnymi i gadżetami promocyjnymi gościło na festynach.
2. Muzeum ma swoje strony internetowe, na których zawarte są informacje o działalności Muzeum, a także za pośrednictwem których wymieniane zostają informacje z miłośnikami ziemi szubińskiej z kraju i zagranicy. Muzeum

prowadzi także strony za pośrednictwem portali społecznościowych. Nazwy stron: www.muzeum.szubin.net; www.powstanie.szubin.net; www.bip.muzeum.szubin.net. Systematycznie informacje dotyczące Muzeum i także wydarzeń lokalnych umieszczane są na portalu www.szubin.pl.

VI. Inwentaryzacja i gromadzenie dóbr kultury

Zbiory Muzeum wynoszą 37566 pozycje, które zinwentaryzowano w trzech działach: Sztuka, Etnografia, Historia.

VII. Kadra instytucji:

Na dzień 31 grudnia 2023 r. pracę świadczyły osoby zatrudnione w wymiarze 2,5 etatu. Równolegle 1 osoba była nieobecna-usprawiedliwiona.